

Utvärderingsrapport

Områdesnämnden Vård och omsorg har genomfört utvärdering av Specialistsjuksköterskeprogrammet för sjuksköterskor inom vård av äldre.

Underlag har utgjorts av en självvärdering enligt mall i Handbok för utvärderingar, kurs- och utbildningsplaner, matriser över kurser/examensmål för såväl yrkesexamen som magisterexamen, förteckningar över examensarbeten, pågående forskningsprojekt och publiceringar.

Underlagen har granskats av två externa sakkunniga docent Anneli Sarvimäki, Helsingfors, och docent Karin Josefsson, Högskolan i Borås. De har lämnat varsitt yttrande enligt formulär.

Utbildningens kunskapsbidrag och profil vid Högskolan Dalarna

Det nuvarande Specialistsjuksköterskeprogrammet reviderades under åren 2013-2014 och det nuvarande programmet med ny utbildningsplan startades hösten 2014, och när självvärderingen skrevs hade således programmet getts en gång.

Utbildningen följer den nationella normen för Specialistsjuksköterskeprogram inom vård av äldre och fokuserar centrala inslag såsom äldre människors resurser, värdighet, självbestämmande, patientmötet och evidensbaserad vård. Utbildningen har fyra lokala lärandemål som anger profileringen. De fyra målen fokuserar på förmåga att värdera och tillämpa kunskaper i äldrevård som tillvaratar människors livsvärld, kunskaper och egna resurser, i evidensbaserad vård och ledarskap med fokus på förbättringsarbete i tvärprofessionell samverkan, hållbar utveckling och ett etiskt förhållningssätt.

Sakkunnigas kommentarer

De sakkunniga menar att profilen ligger bra i tiden både med tanke på den internationella och nationella utvecklingen inom omvårdnad. Hållbar utveckling är ett globalt hälsopolitiskt mål, och evidens eftersträvas inom hela omvårdnadssektorn. Evidens är tillsammans med ett etiskt förhållningssätt en viktig kvalitetsfaktor.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med sakkunnigas kommentarer.

Akademisk miljö och lärarkompetens

Lärarpersonalen inom omvårdnad består av två adjunkter (av vilka en är apotekare med specialistutbildning inom äldrefarmaci), en doktorand, 18 lektorer varav sex är docenter samt fyra professorer. En stor del av lärarkåren har genomgått behörighetsgivande högskolepedagogisk utbildning.

Examinator i varje kurs utgörs av en lektor med specialisering inom området. Specifik kompetens- och specialisieringsriktning, samt ämne för avhandlingsarbete, övervägs vid val av

examinator till en kurs. I de ämnesspecifika kurserna är examinator specialiserad inom vård av äldre. Examinatorn är kvalitetsansvarig tillsammans med kursansvarig, delaktig i planering av kurs och ska vara väl förtrogen med kursmål och examinationer.

Professorerna är delaktiga i diskussioner i ämnet och deltar aktivt vid ämnes- och programmöten. Vid introduktionen till personcentrerad vård ger professorerna en omvärldsbeskrivning över pågående forskning inom området. De deltar också i examinatorsmötena och kontaktas vid behov av examinatorerna i utvecklingsfrågor.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga menar att en mycket god lärarkompetens är dokumenterad i granskningsunderlagen vad gäller ämnet omvårdnad, men att det är svårare att bedöma lärarkompetensen för det specifika innehållet i programmet Vård av äldre. En av de sakkunniga menar att det är möjligt att det finns tillräckligt med praktisk kompetens inom vård av äldre, men att det inte framgår av självvärderingen, liksom inte heller hur många som är specialiserade inom vård av äldre.

Beskrivningen av hur lärarna arbetar för att garantera kvalitet och utveckla området tyder dock på att kompetensen används väl.

Nämndens kommentarer

Det finns behov av att förtydliga personalens kompetensområden i Högskolans dokumentation. I publikationslistan kanske speciella inriktningar relevanta för vård av äldre liksom praktisk yrkeskunskap inom nämnda område dokumenteras.

Forskningsaktivitet

Forskarna och lärarna organiseras inom forskningsprofilen Hälsa och välfärd. Direkt bäring på utbildningen har ett forskningscentrum för äldreforskning (ReCALL) som forskningsprofilen upprätthåller. Ett annat centrum, Kunskapsimplementering och patientsäkerhet (KIPS), är också direkt relevant för vård av äldre.

Inom forskningsprofilen Hälsa och Välfärd genomförs välbesökta seminarier varannan vecka. Profilens forskningsledare ansvarar för seminarierna som är öppna för alla lärare. Seminarierna fungerar som mötesplatser för forskning och samverkan såväl inom Högskolan som mellan Högskolan och samverkanspartners inom Landstinget, Region Dalarna, Dalarnas kommuner Centrum för Klinisk Forskning (CKF), samt privata aktörer inom vård och omsorg och andra akademiska kunskapscentra.

Förteckningen över medarbetarnas medverkan i aktuella forskningsprojekt omfattar sammanlagt 64 projekt av vilka 15 berör vård av äldre (beroende på hur man räknar). I de 15 projekten medverkar 11 forskare. Förteckningen över forskningspublikationer inom profilområdet under tre år innehåller 20 vetenskapliga artiklar som berör äldrevård.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga menar att forskningsprofilen och aktiviteterna verkar relevanta och genomtänkta med tanke på vårdområdet. Det framgår dock inte av självvärderingen i vilken utsträckning aktiviteterna är knutna specifikt till vården av äldre, och heller inte vilka internationella nätverk som specifikt stöder forskningen inom vård av äldre.

Beskrivningen av forskningsmiljön och -aktiviteterna tyder på att det finns förutsättningar för att utveckla forskningen. Av de anförda projekten och publikationerna att döma, verkar forskningen

dock en aning splittrad innehållsmässigt. Med en bättre integration mellan forskning och utbildning skulle forskningen tydligare anknyta till de lokala utbildningsmålen och på så sätt motivera studenter att delta.

Nämndens kommentarer

Nämnden finner att forskningsaktiviteten med relevans för vård av äldre är god.

Forskningsförankring

Forskningsförankringen i Specialistsjuksköterskeutbildningen följer en strukturerad progression. I termin ett i kursen *Evidens och ledarskap* får studenterna föreläsningar och studerar i kurslitteratur och har studieuppgifter omkring forskningsprocessen och i evidensbaserat arbetssätt. Studenterna skriver en PM utifrån aktuell forskning samt identifierar och genomför ett förbättringsarbete som grundas på en händelsebeskrivning i verksamheten. Detta arbete utvecklas under utbildningens gång och redovisas i sin helhet i kursen *Personcentrerad omvårdnad och teamarbete II* som kommer direkt innan de skriver sitt examensarbete. I de olika kurserna genom hela programmet deltar lektorer som använder sin egen forskning som exempel inom berörda områden. I samtliga kurser deltar lektorer som examinatorer, rådgivare och föreläsare.

Studenterna erbjuds möjlighet att t ex presentera sina arbeten på FOU-marknaden, men för närvarande deltar inga studenter i de forskningsprojekt som drivs på Högskolan.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga har inga specifika kommentarer om forskningsförankring.

Nämndens kommentarer

Nämnden finner att flera faktorer tyder på att utbildningen är väl forskningsförankrad, såsom den höga forskningsaktiviteten bland de lärare som undervisar i programmet, och att lärandemålen väl avspeglar en utbildning på avancerad nivå. Det är dock oklart i vilken utsträckning evidensperspektivet tillgodoses i lärandemålen.

Utbildningens organisation

Åtgärder för att få en hög genomströmning till examen som samtidigt försäkrar att examensmålen uppfylls är en utmaning i utbildningen. Ett nationellt problem inom specialistutbildningen för sjuksköterskor inom vård av äldre, är att avhoppen är stora. Vid frågor till studenterna har den studiesociala och ekonomiska situationen stor betydelse. Exempel på åtgärder är att organisera alternativa examinationer för att underlätta för fortsatta studier och att snabbt introducera sent tillkommande studenter.

Inför verksamhetsförlagd utbildning (VFU) tar varje student kontakt med en verksamhetschef som tillfrågas om möjlighet göra verksamhetsförlagd utbildning. Därefter presenteras syfte och val av VFU för kursansvarig vid Högskolan. VFU ska vara anpassat att passa kursinnehåll, och bedömningen av denna görs med AssCe-formuläret och ett trepartssamtal kommer att vara en del i uppföljningen.

VFU har tidigare kunnat genomföras på den egna arbetsplatsen som riktade studier i kurserna där utveckling av ett projekt planerats och genomförts. Detta är inte längre möjligt då UKÄs granskning av specialistutbildningarna gav underkänt till samtliga specialistutbildningar inom vård av äldre med motivation att de inte kunde ha sin praktik på den egna arbetsplatsen.

Sakkunnigas kommentarer

En av de sakkunniga uppmärksammar att svårigheterna att behålla studenter genom hela programmet är ett problem för utbildningen.

Nämndens kommentarer

Nämnden föreslår att utbildningsavtal med avnämare skulle kunna ge Högskolan större möjligheter till insyn och att ställa kvalitetskrav i VFU. Eventuellt skulle avtal med avnämare också kunna bidra till studenter ges starkare möjligheter att fullfölja utbildningen.

Måluppfyllelse

Kursernas relation till examensmål och lokala program mål beskrivs genom matriser. De två första kurserna i programmet, *Evidens och ledarskap* och *Socialgerontologi och etik*, som är helt teoretiska, ger ett teoretiskt underlag för vidareutveckling i de följande kurserna där dessa teorier tillämpas. I första kursen *Evidensbaserad vård och ledarskap*, tränar studenterna i att kritiskt värdera vetenskaplig litteratur, och värdera hur evidensbaserade rutiner kan tillämpas och implementeras i vården.

Genom utbildningen tränas studentens förmåga till att arbeta självständigt med forsknings- och utvecklingsarbete. I den första kursen skrivs en projektplan som är underlag till det avslutande examensarbetet. Det innebär att denna PM kan bearbetas och utvecklas under utbildningens gång. I kursen *Socialgerontologi och etik* diskuteras äldre ur en rad olika perspektiv. Kursen behandlar även begrepp som etik, integritet och värdighet, och hur arbetet kan utföras ur ett personcentrerat perspektiv. Studenterna får analysera konsekvenser av att vård och omsorg gällande äldre regleras via två separata lagstiftningar.

I kursen *Personcentrerad omvårdnad i teamsamverkan I*, arbetar studenterna vidare med det förbättringsarbete som teoretiskt har förberetts i de tidigare kurserna. I en konkret arbetsuppgift förankras ett geriatriskt personcentrerat perspektiv på vård och överväganden görs om hur denna kan genomföras etiskt, pedagogiskt och praktiskt. Arbetsuppgiften fortsätter sedan i den följande kursen *Aktivitet och ätande*, och rapporteras och publiceras i kursen *Personcentrerad omvårdnad i teamsamverkan II*. I detta förbättringsarbete utvecklas också färdigheter inom vetenskaplig metod, ledarskap, pedagogik, etik och reflektioner om sjuksköterskans kärnkompetenser successivt.

Evidensbaserat lärande, ledarskap, förbättringsarbete, synen på äldre, etik och personcentrerat förhållningssätt som följer som en röd tråd igenom programmets alla kurser. Målen för yrkesexamen examineras genom seminarier bland annat genom autentiska case-seminarier där studenterna får beskriva komplexa situationer i helhetsperspektiv och analysera, identifiera och värdera åtgärder utifrån vetenskapligt, samhälleligt, etiskt och omvårdnads perspektiv.

I den verksamhetsförlagda utbildningen bedöms de enligt det vedertagna bedömningsinstrumentet AssCe-formuläret. Detaljerna för examination och uppföljning har utvecklats efterhand baserat på lärares erfarenheter av hur uppgifterna utförts och efter studenternas utvärdering.

Sakkunnigas kommentarer

Bägge sakkunniga anser att underlaget inte är tillräckligt för att bedöma huruvida studenterna når de nationella examensmålen. T ex saknas i matrisen över kurser/examensmål för magisterexamen uppgifter om i vilken kurs målet *Fördjupad metodkunskap* inom huvudområdet för utbildningen,

säkerställs. En av de sakkunniga finner det oklart hur den verksamhetsförlagda utbildningen är kopplad till examensmålen.

Tabellen som beskriver hur utbildningen rörande de lokala programmålen operationaliseras, bedöms också som ofullständig. En av de sakkunniga finner dock att de lärandemål och aktiviteter som är kopplade till det första lokala målet är relevanta, men menar också att lärandemålet ”reflektera” är onödigt vagt och inte svarar mot fördjupade kunskaper på avancerad nivå och att det inte heller framgår hur lärandemålet ska examineras. Kursplanen för evidensbaserad vård och ledarskap bedöms dock av bägge sakkunniga vara relevant och på avancerad nivå och i linje med andra lokala målet.

En av de sakkunniga framhåller trots detta att texten i självvärderingen ger intrycket av god progression. De två första kurserna ger en teoretisk och vetenskaplig grund som i de följande går vidare till vetenskaplig fördjupning och projektplan med examensarbetet som slutmål. Den praktiska progressionen sker via studieuppgifter, case och praktisk tillämpning inom verksamhetsförlagd utbildning. Den slutliga examinationen sker genom examensarbetet och bedömning med hjälp av AssCe-formuläret på avancerad nivå.

Nämndens kommentarer

Även om matrisen delvis är svårtolkad, så tyder den på ett medvetet och aktivt förhållningssätt för att säkra progression mot examensmålen, och till hur lärandemål examineras.

Skriftliga arbeten

Utbildningen i vetenskapligt skrivande i ämnet utvecklas successivt i programmet. Progressionen kan ses i kursernas lärandemål, innehåll, kurslitteratur samt i studenternas arbetsformer. Arbetsformerna syftar till att öka graden av självständighet och förmåga till kritiskt tänkande hos studenten. I självvärderingen beskrivs detaljerat hur skriftlig förmåga fördjupas genom programmets kurser.

Ett kvalitetskrav på examensarbetet är att ämnet tydligt ligger i huvudområdet och är inriktat inom området vård av äldre. Valet bör ske i dialog mellan student och handledare. Företrädare i huvudområdet bör säkerställa att alla handledare är införstådda med ämnesvalen som kan användas.

Det är möjligt att skriva examensarbete i par. Ett motiv till detta är brist på handledare. Det har dock argumenterats för att parskrivning har pedagogiska vinster, genom att studenterna kan föra diskussioner omkring vetenskapliga metoder och utveckla sitt kritiska tänkande. Det är dessutom viktigt att kunna samarbeta kring skrivande eftersom det ingår i senare forskningsverksamhet för doktorander, postdocs och seniora forskare.Handledning av examensarbeten sker huvudsakligen enskilt med varje uppsats för sig.

Granskning av examensarbete/opponering/respondentskap sker vid ett slutseminarium av externa granskare. Författarna till examensarbetet ska ha fått godkännande från handledaren innan inlämning. Examinationstillfället är betygsgrundande. Efter seminariet korrigerar studenterna sitt arbete, enligt de förslag till korrigeringar som lämnats av granskaren, inom en vecka. Efter att granskaren återigen tagit del av detta rapporteras betyg in tillsammans med slutversionen av examinationsarbetet. Vid inlämning får studenterna göra en författardeklaration där de beskriver hur arbetet med examensarbetet fördelats. Den individuella bedömningen kan vara svår att avgöra och oftast erhålls samma betyg för examensarbetet för båda författarna även om opponentskap och respondentskap också ska vägas in

Ämnet har löpande utvärdering av handledande lektorer och av studenter efter avslutad kurs. Arbetet med att tydliggöra samarbete mellan handledning, granskare och examinator är kontinuerligt under överinseende för att öka förutsättningarna för en hög kvalitet på examensarbeten på avancerad nivå.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga uppmärksammar att enligt självvärderingen tränas studenterna i att värdera vetenskaplig litteratur redan från första kursen, där de också skriver en projektplan som underlag för examensarbetet. De tränas också tidigt i att söka litteratur, skriva vetenskapligt och använda kvantitativ och kvalitativ metod. Arbetet med projektplanen/examensarbetet fortskrider i samband med de olika kurserna under utbildningens gång.

Handledningen av examensarbetena verkar vara konsekvent och målinriktad i och med att handledaren är involverad redan från början och stöder studenten i att välja ett ämne med korrekt inriktning. Förteckningen över examensarbetenas titlar under de senaste åren visar att ämnena väl faller inom ramen för omvårdnad/vård av äldre. Handledningen tar fasta på varje enskild uppsats och sker i par, eftersom studenterna också kan skriva i par. Det betyggrundande examinationstillfället verkar gediget; arbetet ska godkännas av handledaren innan det lämnas in, en extern granskare är inkopplad, och studenterna har en vecka på sig att korrigera arbetet efter tillfället.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga.

Omvärldsbevakning/arbetslivsanknytning

Studenter som genomför programmet erhåller både yrkesexamen och magisterexamen i specialistsjuksköterskeprogrammet och möjligheterna till studier på nästa nivå är därmed goda.

Programansvarig har deltagit på en inledande nätverksträff 2016 för specialist-sjuksköterskeutbildningen inom vård av äldre. Årligen deltar representanter från Högskolan i VFU-konferensen som arrangeras av Svensk sjuksköterskeförening i samarbete med olika lärosäten.

Samverkan sker bl.a. med Kunskapscentrum för Kommunal Hälso- och Sjukvård (KKHS), Samverkan sker också mellan Högskolan Dalarna och Landstinget Dalarna.

Möjligheterna att få arbete är mycket goda för specialistsjuksköterskor inom vård av äldre. Många av dem får utvecklingstjänster och ledande positioner inom organisationer där äldre vårdas.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga anser att förteckningen över de kurser som ingår i utbildningen ger vid handen att utbildningen har en praktisk förankring, och handlar om att ha förmåga att värdera och tillämpa kunskaper. Innehållet i utbildningen är av kursbenämningarna att döma relevant för yrkeslivet. Av självvärderingen framgår att studenterna genomgående bedöms och examineras med hjälp av autentiska case samt skriftliga handlingsplaner och utvärderingar. Studenterna har också verksamhetsförlagd utbildning som examineras med hjälp av AssCe-formuläret i trepartssamtal. Detta tyder på att utbildningen på ett tillfredsställande sätt förbereder studenterna för yrkeslivet.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med sakkunnigyttrandena.

Studentinflytande

Det genomförs regelbundet kursvärderingar och kursutvärderingar och det finns inget känt tillfälle när det inte genomförts. De sista två åren har muntliga utvärderingar gjorts fortlöpande och studenterna har fått en digital utvärdering som fyllts i efter varje avslutad kurs.

Det har inte framkommit sådant i kursutvärderingarna som föranlett omfattande revideringar av kurserna eller utbildningsplanen.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga menar att det aktivt ges förutsättningar för studentinflytande på flera sätt. Det genomförs regelbundet kursvärderingar och kursutvärderingar. De sista två åren har muntliga utvärderingar gjorts fortlöpande och studenterna har fått en digital utvärdering som fyllts i efter varje avslutad kurs. Det görs ständigt justeringar och förändringar av kursinnehåll, kurslitteratur och examinationsuppgifter där kursvärderingar utgör en viktig del av underlaget. I självvärderingen nämns också att examinatorn tillsammans med kursansvarig tar del av studenternas kursutvärdering som då möjliggör studentinflytande till förändring av kurs.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga om att utbildningen ger bra förutsättningar till studentinflytande.

Internationalisering

I utbildningen diskuteras jämförelser av hälsotillstånd, förekomst av olika sjukdomar, vård och behandling, hälso- och sjukvårdens organisation mellan olika länder. Vidare diskuteras socioekonomiska villkor, hälsa och miljö med frågor som belyser i vilken utsträckning hälsan är ojämnt fördelad i Sverige och i övriga världen, men framförallt i de europeiska länderna. Dessa reflektioner innehåller frågor om hur hälsan kan fördelas mer rättvist och varför människor med högre social status lever längre än andra.

Specialistutbildningen för sjuksköterskor inom vård av äldre har tidigare haft sin verksamhetsutbildning utformad som riktade studier i de olika kurserna och det har därför varit sparsamt med mobilitet inom utbildningens ram. Högskolan har haft ett Nordplussamarbete inom vård av äldre som upphört. Orsaken var få utbildningar inom vård av äldre hos projektets samarbetspartners och att förankringen bland lärarna inom ämnesområdet var svag. Det är enbart i Norge och Sverige äldreområdet kan studeras på avancerad nivå, vilket är begränsande.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga anser att internationalisering ligger på en rimlig nivå. Internationaliseringen stöds enligt självvärderingen genom kontakter och utbyte med högskolor i Norden, engelskspråkig kurslitteratur och möjligheter att göra VFU utomlands (pilotprojekt). Kursen *Socialgerontologi och etik* planeras att gå vartannat år på engelska. Också det växande antalet utlandsfödda studenter bidrar till internationella perspektiv.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga att internationalisering genomförs genom flera olika relevanta aktiviteter.

Hållbar utveckling

I de lokala målen i utbildningsplanen finns målet: ”Visa förmåga att värdera och tillämpa kunskaper om hållbar utveckling i relation till vård av äldre”. I programmets samtliga kurser ingår detta implicit. Till exempel i *Socialgerontologi och etik* finns tydliga inslag av hållbar utveckling i dimensionerna social och ekonomisk hållbarhet.

I kursen *Aktivitet och ätande* ska samtliga kursens mål examineras i förhållande till hållbar utveckling som uttrycks i målen. Innehållet består bland annat av reflektioner omkring hållbar utveckling i förhållande till kursinnehåll.

Sakkunnigas kommentarer

Förmåga att värdera och tillämpa kunskaper om hållbar utveckling är ett av de fyra lokala målen och temat ingår enligt självvärderingen implicit i alla kurser. Då det utgör ett lokalt mål borde det behandlas mera explicit och examineras. Översikten i Tabell 1 ger inget övertygande intryck av att hållbar utveckling skulle lyftas fram. T ex i kursplanen *Evidensbaserad vård och ledarskap* nämns inte hållbar utveckling alls.

Nämndens kommentarer

Nämnden anser att det behöver klargöras vad som läggs i begreppet hållbar utveckling, detta inte minst för att kunna säkra att målet examineras, t ex genom att det förtydligas i bedömningskriterier.

Jämställdhet och mångfald

Utbildningen syftar till en ökad medvetenhet om genus, jämställdhet och likabehandling sett ur ett personligt och professionellt perspektiv. Hälsa, livskvalitet och omvårdnad i ett personcentrerat perspektiv ska genomsyra samtliga kurser.

Sakkunnigas kommentarer

Sakkunniga menar att utbildningens innehåll avseende jämställdhet och mångfald ligger på en rimlig nivå. Detta exemplifieras av att ett relevant lärandemål i kursen *Socialgerontologi och etik* är att studenterna ska kunna analysera betydelsen av klass, kön, etnicitet och livsstil för ett hälsosamt åldrande.

Nämndens kommentarer

Nämnden instämmer med de sakkunniga.

Framtidsperspektiv

Framtiden är oviss på grund av att studenttillgången är ojämn.

Till samtliga kurser behöver betygskriterier i förhållande till lärandemålen utvecklas ytterligare.

En revidering av hållbar utveckling, internationalisering och mångfald i kurserna behöver göras. Internationalisering med utbyte av lärare och studenter samt kursutbud behöver ske mer aktivt i förhållande till de samarbetspartners som finns upparbetade. Kurser på engelska och större utbyte av studenter och lärare internationellt behöver finnas i högre utsträckning.

Forskningsanknytning i programmet behöver förstärkas ytterligare.

Sakkunnigas sammanfattning

Styrkor inom utbildningen:

- Uppfyller ett samhällsbehov, att sjuksköterskor behövs som är specialiserade i vård av äldre människor,
- betoning på evidensbaserat arbetssätt med praktisk förankring,
- bra och genomtänkt design av följderna av delkurserna,
- goda förutsättningar för studentens progression,
- mycket god lärarkompetens inom huvudämnet,
- mycket god vetenskaplig kompetens,
- mycket god forskningsmiljö och forskningsaktivitet i relation till huvudområdets inriktning,
- bra lokala mål,
- att verksamhetsförlagd utbildning ingår,
- antalet doktorander kan vara en styrka med framtida kompetensförsörjning,
- i samtliga kurser deltar lektorer som examinatorer, rådgivare och föreläsare.

Svagheter inom utbildningen:

- Än så länge oklara lärandemål för utbildningen som helhet,
- den egna forskningen inte tillräckligt integrerad i utbildningen,
- målet hållbar utveckling syns inte i kursplanerna.

Möjligheter för framtida utveckling:

- Eventuellt rekrytera lärare med kompetens specifikt för specialistsjuksköterskeprogrammet för sjuksköterskor inom vård av äldre,
- att öppna upp delkurser som fristående kurser kan öka studentgenomströmningen,
- eventuellt se över utbildningsinnehållet utifrån två aspekter, (1) vad som är unikt för en äldre människa och (2) vad som är unikt för specialistsjuksköterskeprogrammet för sjuksköterskor inom vård av äldre jämfört med Distriktsköterskeutbildningen. Det vill säga om utbildningens innehåll är tillräckligt unikt för att studenterna väljer Vård av äldre,
- livsvärldsperspektivet och etiken kan stärkas utbildnings- och forskningsmässigt så att de unika dragen blir synliga,
- kursplanen för *Evidensbaserad vård och ledarskap* kan tas som modell för att utveckla kurser med god progression så som den beskrivs i självvärderingen,
- kompetensen, miljön och forskningsaktiviteterna utgör en god grund för att utveckla forskningen vidare. Det stora antalet paper presentationer tyder på att forskning är på gång,
- presentationerna kan vidareutvecklas till vetenskapliga publikationer.

Sårbarhet för förändringar:

- Studietakten. Det finns vissa svårigheter att uppfattat under vilken studietakt utbildningen genomförs, men helfart kan vara en risk för lågt studentantal, genom risken att få studenter söker Vård av äldre i Sverige och att många hoppar av. Då kan en väg vara att bedriva utbildningen på halvfart,
- att studenter inte kan studera hela programmet, därför av vikt att öppna upp delkurserna som fristående kurser,
- att inte arbetsgivaren begriper nyttan och nödvändigheten av att sjuksköterskor specialiserade i vård av äldre behövs för en patientsäker, evidensbaserad äldreomsorg,
- att arbetsgivaren inte ger förutsättningar för sjuksköterskan att använda sin specialistkompetens och inte visar värdet av kompetensen i lönen.